

NYHETSBREV

Nr 16 2016

Ny årsrapport för Revaq visar fortsatt förbättring

Färre farliga ämnen i miljön efter hundratals miljöinsatser av reningsverk. Det är rubriken när landets 42 Revaq-certifierade reningsverk sammanställer sina miljöinsatser under 2015 i en ny rapport. Hälften av landets avloppsvatten renas nu i reningsverk som är certifierade enligt Revaq, som är världens tuffaste regelverk för att fasa ut farliga ämnen.

Av rapporten framgår tydligt att kvaliteten på avloppsvattnet och den näringsrika restprodukten slammet fortsätter att förbättras. De Revaq-certifierade reningsverken lägger stora resurser på miljöinsatser. Bland annat kontaktades totalt 389 olika verksamheter (industrier, biltvättar, värmeverk och sjukhus) för att i samarbete med dem fasa ut oönskade ämnen. En särskild viktig del är att fasa ut tungmetallen kadmium och enligt årsrapporten eliminerades 19 utsläppskällor av kadmium under 2015.

– Varje upptäckt och utfasning av ett farligt ämne som kadmium är ett bidrag till ett fungerande kretslopp och hållbart samhälle. Det pågående detektivarbete vid reningsverken gör det möjligt att ha resurseffektiva och säkra mull och näringsämnen, säger Anders Finnson, miljöexpert på Svenskt Vatten.

Under 2015 återfördes cirka 1300 ton fosfor från stad till åkermark, vilket motsvarar mer än en tiondel av Sveriges mineralgödselimport.

Läs hela rapporten här:

<http://www.svensktvatten.se/om-oss/nyheter-lista/nyheter-avlopp-och-miljo2/revaq-farre-farliga-amnen/>

Kretslopp av mull och näring ger ökad skörd

Projektet om slammets kretslopp av mull och näringsämnen på åkermark har pågått i sydvästra Skåne i 35 år. Där har påverkan på åkermarken och dess växter vid tillförsel av slam från biogasrötning av avloppsslam vid reningsverk kunnat följas under lång tid. Slammet är rikt på näringsämnen, bland annat fosfor som är en ändlig resurs och bör återföras till marken på ett hållbart sätt. Stora insatser har gjorts genom åren för att minska tungmetaller i slammet. I en rapport från hushållningssällskapet fastslås nu att slamtillförseln inte påverkar upptaget av tungmetaller i grödan, inte ens vid trefaldig tillförsel.

– Alla grödor som odlats har svarat med ökad skörd. I genomsnitt har en ökning med cirka sju procent erhållits av slamspridningen, säger Per-Göran Andersson vid Hushållningssällskapet Skåne.

Läs hela rapporten här:

<http://hushallningssallskapet.se/wp-content/uploads/2015/05/slamrapport-2015.pdf>

Senaste Revaq-träffen

Den senaste Revaq-träffen hölls 26 oktober i Malmö. Under dagen lyftes vikten av reningsverkens kommunikation. Att både kommunicera det som går bra men även att det är viktigt att berätta om de utmaningar och problem verken har. Samtidigt presenterades årsrapporten för Revaq. Deltagarna talade även om hur man på ett effektivare sätt kan jobba med inventering av anslutna verksamheters kemikalielistor. Likaså diskuterades skillnaden av analysresultat mellan de olika laboratorier samt deras analysosäkerheter.

Olagligt för Lomma kommun att förbjuda slam på åkermark?

Miljö- och byggnadsnämnden i Lomma kommun har förbjudit och vill förbjuda framtida kretslopp av mull och näringsämnen från slam till åkermark trots kännedom om prejudikat från Mark- och miljööverdomstolen om att det enligt Svensk lagstiftning inte går att besluta om ett generellt slamförbud i en kommun. Ännu har ingen person eller företag JO-anmält Lomma kommun för att nämnden uppenbart beslutat att gå emot

Mark- och miljööverdomstolens prejudikat.

Läs hela artikeln här:

<http://cirkulation.se/artiklar-och-notiser/lomma-kommun-vill-foerbjuda-slamspridning->

Mull och näringsämnen i slammet viktigt för kretsloppet

Hans Augustinsson på Hushållningssällskapet och ordförande för Revaqs regelkommitté, menar att slam får mycket onyanserad kritik där kritiker i allt större utsträckning bortser från forskningen. I en artikel i Jordbruksaktuellt den 14 november bemöter han den kritik som slammet oftast får. Det vi gör påverkar kvaliteten på vårt eget avfall. Hans menar att om fler visste det kunde det vara en motivation att konsumera på ett mer medvetet sätt, genom att välja miljövänliga produkter som inte lämnar oönskade ämnen i restvatten och slam. De ämnena man inte vill ha i slam, har sitt ursprung någonstans. Revaq-certifierade reningsverk måste göra ett systematiskt uppströmsarbete med kontroller för att ytterligare minska mängden oönskade ämnen, leta rätt på ursprungskällorna och stoppa dem. Men utvecklingen går i rätt riktning och slammet blir allt renare.

– Det finns nu betydligt mer kunskap än förut. Som exempel kan nämnas Naturvårdsverkets breda screeningrapport om slam från 2015 konkluderas tydligt att: Riskkarakteriseringen för jordekosystem och människor exponerade via intag av grödor visar att halter i jord efter lång tids gödsling med slam inte utgör en risk för jordekosystemet eller människor. Dessa resultat överensstämmer väl med tidigare resultat, säger Hans tillägger Hans.

Läs hela artikeln här:

<http://www.ja.se/artikel/52230/slamspridning-viktigt-for-kretsloppet.html>

1,4 miljarder snusprillor spolas i svenska toaletter varje år

Den 19 november är det FN:s internationella världstoaliettdag, där globala sanitetsfrågor uppmärksammas. Sveriges vanligaste fulspolning, dvs. när vi spolar ner saker som inte hör hemma i toaletten, är snus. Varje dag spolar svenskarna ner ca 4 miljoner snusprillor eller påssnus. Det blir drygt 1100 ton snus per år vilket motsvarar 100 normalstora lastbilslast.

Läs hela artikeln här:

<http://www.svensktvatten.se/om-oss/nyheter-lista/nyheter-svenskt-vatten/pressmeddelande-varldstoaliettdagen-2016/>

Revaq utsett till "A EU success story"

Den 27-28 oktober hölls den första nordiska fosforkonferensen i Malmö. Konferensen är ett resultat av ett samarbete mellan de tre nordiska avfalls- och avloppsorganisationerna. Konferensen inleddes med en övergripande del om hur situationen ser ut när det gäller fosforfrågan i Norden. Snabbt konstaterades det att skillnaderna mellan de nordiska länderna är stora, vilket delvis beror på hur lagstiftningen ser ut, dels på hur jordbruket och djurhållningen ser ut. Norge har t.ex. en stor mängd restavfall från fiskindustrin som innehåller näringsämnen medan Danmark har mycket gödsel från grisuppfödning. Danmark har som mål att återföra 80 % av fosfor från avloppsslam 2018. I Norge är man tydlig med att andra näringsämnen faktiskt kan vara viktigare än fosfor i vissa avseenden. Den här skillnaden var också något som togs upp av representanter för respektive lands miljömyndighet. Man ska också komma ihåg att förlusterna av fosfor i hela kedjan från malmbrytning till den konsumerade maten uppgår till ca 80 %.

Även generella råd kring fosforfrågan och goda exempel togs upp – en mycket viktig aspekt är att man faktiskt minskar mängden matavfall, både i tillverknings- och konsumtionsledet. Det handlar främst om att inte slänga mat som går att äta, välja vegetarisk kost och konsumera sådant som ratats pga. defekter i färg och form. Revaq nämndes också flera gånger som ett synnerligen framgångsrikt exempel på hur man får ett renare slam. Chris Thornton från European Sustainable Phosphorus Platform, ESPP framhöll Revaq - tillsammans med några andra metoder - som en "EU success story".

EU håller på att skriva om regelverket kring gödningsmedel och man hoppas att vara klar under 2018. En viktig aspekt är att ett gödningsmedel ska kunna placeras på hela den inre marknaden om det är godkänt i ett land. Nationell lagstiftning ska dock kunna finnas kvar. Dock är de föreslagna gränsvärdena för kadmium-fosforkvoterna betydligt högre än vad som är tillåtet enligt Revaq – 60 mg Cd/kg P₂O₅ som sänks till 20 mg Cd/kg P₂O₅ efter 12 år (motsvaras av 138 resp 46 mg Cd/kg P). Slam är dock helt exkluderat i den här versionen.

Svenskt Vatten uppmärksammar – 3d-skrivare förorenar vattnet

Reningsverken slår nu larm om förorenat vatten som kommer från 3d-skrivarnas farliga restprodukter. Vatten från 3d-skrivare leds ofta orenat till spillvattennätet och har efter provtagning visat sig innehålla både upplöst plast och förhöjda halter av flera metaller. Detta giftigt för vattenlevande organismer.

– För att snabbt få hjälp att sprida informationen har vi gått ut med brev till tillverkare samt importörer och återförsäljare av 3d-skrivare, säger Anders Finnson, miljöexpert på Svenskt Vatten

Läs hela artikeln här:

<http://www.nyteknik.se/miljo/larm-fran-reningsverk-3d-skrivare-foro-renar-vattnet-6801080>

**Idag är 43
reningsverk
certifierade = ca
50 procent av allt
avloppsvatten
som renas i
Sverige, renas i ett
Revaq - certifierat
reningsverk.**

Revaq om uppströmsarbetet

- ✓ Renare avloppsvatten till reningsverken är en förutsättning för ett hållbart samhälle.
- ✓ Dagens uppströmsarbete är en miljöinvestering för framtiden. Med renare avloppsvatten får vi renare sjöar, vattendrag och hav – och bättre slam.
- ✓ Alla måste vara beredda att ta ansvar. Vi vill göra mer och behöver stöd från politikerna.
- ✓ Den viktigaste insatsen för att minska oönskade ämnen i slam och vatten är riktade insatser mot utsläppen från hushåll och industrin.

Revaqs styrgrupp

Ordförande för Revaqs styrgrupp är Anders Finnson och sekreterare är Anna Vestling, Svenskt Vatten. Övriga ledamöter är Claes Johansson, Livsmedelsföretagen, Per Baumann, Svensk Dagligvaruhandel, Peter Wallenberg, LRF, Agneta Leander VA Syd och Anna Maria Sundin, Naturvårdsverket.

Ordförande för Revaqs regelkommitté är Hans Augustinsson, Hushållningssällskapet. Sekreterare är Anna Vestling, Svenskt Vatten. Övriga ledamöter är Jan Eriksson, SLU, Åsa Wolgast, LRF och Jan Mattsson, Gryaab.

Kontakta Revaq

Anna Vestling
Anna.vestling@svensktvatten.se
C/o Svenskt Vatten AB
BOX 14057
SE-167 14 Bromma
Gustavslundsvägen 12, 4 tr
08-506 002 00
www.svensktvatten.se

Kalendarium

24/1-25/1 2017
Nationella konferensen Avlopp och Miljö i Växjö

Varför Revaq?

- ✓ Vi behöver ha en snabbare utfasning av farliga kemikalier. Reningsverken kan vara drivkraften.
- ✓ Vi behöver hushålla med resursen fosfor. Återföring av slam är ett av flera sätt, men det enda som under överskådlig tid praktiskt kan fungera.
- ✓ Varken gällande eller föreslagna lagstiftning går tillräckligt långt för att skapa förtroende. Vi behöver ha krav som leder till ständig förbättring av avloppsvattnet till reningsverken och bättre system för utfasning av kemikalier.